

Temeljne okoljske zahteve za čistila in higienske papirnate izdelke

**OKOLJU PRIJAZNE STORITVE
ČIŠČENJA POSLOVNIH PROSTOROV
(4-letno obdobje)**

1. ČISTILA

Čistila, ki jih bo izvajalec uporabljal za izvajanje predmeta javnega naročila, morajo izpolnjevati temeljne okoljske zahteve za univerzalna čistila v skladu z zahtevami Uredbe o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21; v nadaljnjem besedilu: Uredba o ZeJN). Izvajalec mora spoštovati kriterij, da delež univerzalnih čistil, ki ustrezajo kriterijem glede strupenosti za vodno okolje in zahtevam za pridobitev znaka za okolje EU za čistila za trdne površine glede izločenih ali prepovedanih sestavin, znaša glede na prostornino vseh artiklov univerzalnih čistil najmanj 30 %

Okolijske zahteve:

1.	<p>Univerzalna čistila, čistila za sanitarne prostore, čistila za okna, detergenti za ročno pomivanje posode, detergenti za pomivalne stroje in detergenti za pranje perila ne smejo biti razvrščeni in označeni z enim ali več stavki za nevarnost po Uredbi (ES) št. 1272/2008:¹</p> <ul style="list-style-type: none"> – H300 (Smrtno pri zaužitju), – H301 (Strupeno pri zaužitju), – H304 (Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno), – H310 (Smrtno v stiku s kožo), – H311 (Strupeno v stiku s kožo), – H330 (Smrtno pri vdihavanju), – H331 (Strupeno pri vdihavanju), – H340 (Lahko povzroči genske okvare), – H341 (Sum povzročitve genskih okvar), – H350 (Lahko povzroči raka), – H350i (Lahko povzroči raka pri vdihavanju), – H351 (Sum povzročitve raka), – H360F (Lahko škodi plodnosti), – H360D (Lahko škodi nerojenemu otroku), – H360FD (Lahko škodi plodnosti, lahko škodi nerojenemu otroku), – H360Fd (Lahko škodi plodnosti, sum, da škodi plodnosti), – H360Df (Lahko škodi nerojenemu otroku, sum, da škodi plodnosti), – H361f (Sum škodljivosti za plodnost), – H361d (Sum škodljivosti za nerojenega otroka), – H361fd (Sum škodljivosti za plodnost, sum škodljivosti za nerojenega otroka), – H362 (Lahko škodi dojenim otrokom), – H370 (Škodi organom), – H371 (Lahko škodi organom), – H372 (Škodi organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti), – H373 (Lahko škodi organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti), – H400 (Zelo strupeno za vodno okolje), – H410 (Zelo strupeno za vodno okolje, z dolgotrajnimi učinki), – H411 (Strupeno za vodno okolje, z dolgotrajnimi učinki), – H412 (Škodljivo za vodno okolje, z dolgotrajnimi učinki), – H413 (Lahko ima dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje), – H59 (Nevarno ozonskemu plašču), – EUH029 (V stiku z vodo se sprošča strupen plin), – EUH031 (V stiku s kislinami se sprošča strupen plin), – EUH032 (V stiku s kislinami se sprošča zelo strupen plin),
----	--

¹ Besedilo Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L št. 353 z dne 31. decembra 2008, str. 1): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX%3A32008R1272>

	<ul style="list-style-type: none"> – EUH070 (Strupeno ob stiku z očmi), – H334 (Lahko povzroči simptome alergije ali astme ali težave z dihanjem pri vdihavanju), – H317 (Lahko povzroči alergijski odziv kože), – H420 (Škodljivo za javno zdravje in okolje zaradi uničevanja ozona v zgornji atmosferi). <p>Načini dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, in ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje EU za čistila (angl. <i>Ecolabel for Hard Surface Cleaning products</i>), ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – varnostne liste za vse izdelke, ki so predmet ponudbe. 						
2.	<p>Kritična volumska razredčitev (CDV_{kronično}) univerzalnih čistil ne sme presegati naslednjih mejnih vrednosti za referenčni odmerek:</p> <table border="1"> <tr> <td>Vrsta proizvoda</td><td>Mejna vrednost CDV (l/l raztopine za čiščenje)</td></tr> <tr> <td>Univerzalna čistila, pripravljena za uporabo</td><td>350 000</td></tr> <tr> <td>Univerzalna čistila, nerazredčena</td><td>18 000</td></tr> </table> <p>Načini dokazovanja:</p> <p>Ponudnik predloži izračun² vrednosti CDV_{kronično} proizvoda. Preglednica za izračun vrednosti CDV_{kronično} je na voljo na spletni strani znaka EU za okolje. Vrednost CDV_{kronično} se za vse dodane snovi (i) v proizvodu, z izjemo mikroorganizmov, izračuna po naslednji enačbi:</p> $CDV_{kronično} = \sum CDV(i) = 1\,000 \cdot \sum odmerek(i) \cdot \frac{DF(i)}{TF_{kronični}(i)}$ <p>Pri čemer je:</p> <p>odmerek(i): masa snovi (v gramih) (i) v referenčnem odmerku;</p> <p>DF(i): faktor razgradljivosti snovi (i);</p> <p>TF_{kronični}(i): faktor kronične strupenosti snovi (i).</p> <p>Vrednosti parametrov DF(i) in TF_{kronični}(i) so navedene v delu A seznama DID. Če dodana snov ni vključena v del A, ponudnik oceni vrednosti v skladu s pristopom, opisanim v delu B navedenega seznama in priloži povezano dokumentacijo.</p> <p>Ustrezno dokazilo je tudi potrdilo, da ima blago znak za okolje EU za čistila (angl. <i>Ecolabel for Hard Surface Cleaning products</i>).</p>	Vrsta proizvoda	Mejna vrednost CDV (l/l raztopine za čiščenje)	Univerzalna čistila, pripravljena za uporabo	350 000	Univerzalna čistila, nerazredčena	18 000
Vrsta proizvoda	Mejna vrednost CDV (l/l raztopine za čiščenje)						
Univerzalna čistila, pripravljena za uporabo	350 000						
Univerzalna čistila, nerazredčena	18 000						
3.	<p>Univerzalno čistilo, čistilo za sanitarne prostore, čistilo za okna, detergent za ročno pomivanje posode, detergent za pomivalne stroje in detergent za pranje perila ne smejo vsebovati:</p> <ul style="list-style-type: none"> – več kot 0,02 g fosforja na funkcionalno enoto univerzalnega čistila, – biocidov, razen če se uporabljajo kot sredstva za konzerviranje, – biocidov, za katere velja eno ali več naslednjih standardnih opozoril, stavkov za nevarnost ali previdnostnih stavkov iz zakona, ki ureja kemikalije, ali Uredbe (ES) št. 1272/2008: – H400 (Zelo strupeno za vodno okolje) in H410 (Zelo strupeno za vodno okolje, z dolgotrajnimi učinki), 						

² Podrobna navodila za izračun so dostopna na spletni strani:

https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/DETERGENTS_User_Manual_V1.3_to%20DG_ENV_clean_March_2020.pdf

	<p>– H411 (Strupeno za vodno okolje z dolgotrajnimi učinki), razen če je $\text{Log } P^3 \geq 3,0$ oziroma če je eksperimentalno določen $\text{BCF}^4 \leq 100$, kar pomeni, da biocidi niso potencialno bioakumulativni.</p> <p>Načini dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, in ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje EU za čistila (angl. <i>Ecolabel for Hard Surface Cleaning products</i>), ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – varnostne liste za vse izdelke, ki so predmet ponudbe.
4.	<p>Univerzalnem čistilu, čistilu za sanitarne prostore, čistilu za okna, detergentu za ročno pomivanje posode, detergentu za pomivalne stroje in detergentu za pranje perila morajo biti priložena jasna navodila za doziranje.</p> <p>Načini dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – navodila za doziranje.
5.	<p>Razpršilci ne smejo vsebovati potisnega plina.</p> <p>Načini dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, in ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – potrdilo proizvajalca, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve.
6.	<p>Usposobljenost za opravljanje storitve na okolju prijazen način. To mora zajemati dokazila o rednem usposabljanju osebja o zdravstvenih, varnostnih in okoljskih vidikih čiščenja.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Kot dokazilo o skladnosti se prizna vzpostavljen sistem ravnanja z okoljem (kot sta npr. EMAS ali ISO 14001).</p>

³ Log Pow je logaritem porazdelitvenega koeficienta oktanola/vode.

⁴ BCF je faktor biokoncentracije.

2. HIGIENSKI PAPIRNATI IZDELKI

Higienski papirnati izdelki, kot so toaletni papir, industrijske in kuhinjske papirne brisače, papirne serviete, papirni robčki ipd.

1.	<p>Porabljena električna energija v proizvodnih stopnjah izdelave primarne vlaknine⁵ in izdelave papirja ne sme presegati 2200 kWh električne energije na ADT.⁶</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p><i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</i></p>
2.	<p>Emisije CO₂ iz neobnovljivih virov ne smejo presegati 1500 kg CO₂/ADT papirja, vključno z emisijami proizvodnje električne energije v obratu ali izven njega.</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene⁷, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p><i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</i></p>
3.	<p>Največja dovoljena količina porabljene vode za proizvodnjo ene tone papirja je 15 m³ vode.</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da papir izpolnjuje zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p><i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve..</i></p>
4.	<p>V primeru uporabe mehčalcev, losjonov, dišav in dodatkov v proizvodnji papirja ti ne smejo vsebovati sestavin, ki so s stavki za nevarnost na podlagi Uredbe (ES) št. 1272/2008 deklarirane kot alergene, kancerogene ali mutagene.</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo proizvajalca papirja, da ne uporablja mehčalcev, losjonov, dišav in dodatkov med procesom in dodelavo, – potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali

⁵ Primarna vlaknina – vlaknina, uporabljena prvič ali prvič namenjena za predelavo v papir, karton.

⁶ ADT (ang. air dry tonne) – tona zračno suhe primarne vlaknine pomeni, da je v primerni vlaknini 90 odstotkov suhe snovi. Dejanska vsebnost suhe snovi pri papirju običajno znaša približno 95 odstotkov. Pri izračunu se referenčne vrednosti za primarno vlaknino prilagodijo, da ustrezajo vsebnosti suhih vlaken pri papirju (večinoma več kot 90 odstotkov).

⁷ Kot del tehnične dokumentacije se praviloma priloži izračun emisij CO₂/ADT papirja, iz katerega mora biti razvidna vrsta uporabljene vlaknine, sorazmerni deleži posamezne vlaknine v celotnem izdelku in emisije CO₂ v procesu izdelave papirja.

	<p>– <i>ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene.</i> <i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</i></p>
5.	<p>Papir na osnovi primarnih vlaken mora biti izdelan iz primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF),⁸ pri čemer mora vsaj 50 % primarne vlaknine izvirati iz trajnostno upravljanih gozdov.</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>potrdilo, da ima papir znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da papir izpolnjuje zahteve, ali</i> – <i>dokazilo o uporabi primarne vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), in potrdilo FSC⁹ ali PEFC¹⁰ za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa ali dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali</i> – <i>ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene.</i> <p><i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve</i></p>
6.	<p>Papir na osnovi primarnih vlaken mora biti izdelan iz predelane vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), pri čemer mora delež reciklirane vlaknine v papirju izdelanem iz predelane vlaknine, znašati vsaj 30%.</p> <p>Način dokazovanja <i>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali</i> – <i>dokazilo o uporabi deleža primarne in deleža predelane vlaknine, ki ni beljena z elementarnim klorom (ECF), in potrdilo FSC ali PEFC za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa ali dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali</i> – <i>ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene.</i> <p><i>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</i></p>

⁸ ECF (angl. elementary chlorine free) – ne vsebuje elementarnega klora.

⁹ FSC (ang. Forest Stewardship Council) je samostojna, nevladna, neprofitna organizacija, ustanovljena za promocijo odgovornega ravnanja z gozdovi. Več o tem na <http://www.fsc.org/>.

¹⁰ PEFC (ang. Programme for the Endorsement of Forest Certification) je program za potrjevanje certifikacijskih shem za gozdove. Več o tem na <http://www.pefc.org/internet/html/>.